

Regionaal Periodiek Overleg Overijssel

Behandeld door: Heleen de Boer (heleen.de.boer@ggdijsseiland.nl of 06-12794916)

Ons kenmerk: G25.000629

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Zwolle, 20 mei 2025

Betreft: Reactie op consultatieversie Evaluatiewetten Wvvgz en Wzd

Geachte bewindvoerders,

Namens het periodiek overleg Wvvgz Wzd Overijssel maken wij gebruik van deze internetconsultatie van de Wvvgz en Wzd. We richten ons specifiek op:

1. het voorstel om de in art. 7:1 lid 3 onder b Wvvgz opgenomen expliciete hoorplicht van de burgemeester te schrappen
2. het voorstel om het in art. 2:1 lid 4 Wvvgz genoemde wederkerigheidsprincipe Wvvgz steviger te verankeren en de aanpassingen in de wetgeving om dit ook echt waar te kunnen maken.

Dit lichten we nader toe en gaan graag nader hierover met u in gesprek.

Ad 1 Hoorplicht afschaffen

Horen door de burgemeester:

- is verwarrend en wekt verkeerde verwachtingen

In Nederland is een specialistisch systeem ingericht waarin een psychiater een eed heeft afgelegd. Een psychiater kan en moet daardoor een professionele beoordeling maken. De toegevoegde waarde van het horen door een burgemeester is veelal verwarrend voor de patiënt en wekt tegengestelde verwachtingen op. Van een professional moet en mag verwacht worden dat zij/hij in staat is om in complexe situaties een collega te benaderen voor een eventuele contra expertise. Deze situaties zijn zeer uitzonderlijk en daarom wordt de vraag gesteld waarom voor de zeer sporadische complexe situaties een systeem ingericht is dat feitelijk zijn doel voorbij schiet.

- werkt vertragend

Daarbij leiden de inspanningen van een burgemeester of diens gemandateerde om de client te horen zelden of nooit tot een besluit van de burgemeester, dat afwijkt van de beoordeling van de dienstdoende psychiater. Sterker nog deze werkwijze heeft een zeer vertragend effect op het behandlungsproces wat juist ten nadele is voor (het belang van) de patiënt. De hoorplicht in een acute fase toepassen is zodoende geen passende wijze van rechtsbescherming voor de patiënt. Ook zonder hoorplicht blijft een zorgvuldige afweging van de burgemeester bestaan, volgend op de deskundige beoordeling van de verklarend arts.

De staat waarin een cliënt verkeert, maakt de uitvoering van het horen, ook na meerdere pogingen vaak onmogelijk. In de ruime meerderheid (zo'n 50-70%) wordt daarom geen hoorpoging gedaan. En als dit dan wel wordt gepoogd, dan lukt het uiteindelijk slechts bij 20% van de crisismaatregelen. Ook tijdens een proces tot afgifte van een crisismaatregel heeft de patiënt nauwelijks besef waarom en

door wie men wordt gehoord. Het is daardoor voor de patiënt extra belastend en ingrijpend. Daarbij geeft het extra administratieve druk en heeft het een vertragend effect voor de zorgverleners en politie die in het bijzijn van de cliënt verkeren.

Ad 2 Wederkerigheid steviger verankeren

Door de gemeenten instrumenten te geven voor het optimaliseren van de begeleiding vooraf, tijdens en na de gedwongen zorg en het samen met de betrokken partners adequaat invulling te geven.

Wat is daarvoor nodig?

- *Het vroegtijdig informeren van gemeenten.*
- *Burgemeester van herkomstgemeente informeren en gegevens delen bij afgifte crisismaatregel*
- *Informeren en gegevens delen vooraf en tijdens de verkennende onderzoeken*

In de evaluatiewet Wvggz zijn contactmomenten tussen zorg en gemeente toegevoegd, bijvoorbeeld op gebied van gegevensdeling Wvggz, zodat de gemeente samen met de GGZ deze inspanningsverplichting kan waarmaken. Deze aanpassingen zijn nog niet afdoende om het ook werkzaam te laten zijn of scheppen onduidelijkheid.

- *Vroegtijdig informeren van gemeenten*

Gemeenten ontvangen pas laat bericht over het aankomend ontslag in het kader van het toepassen van het wederkerigheidsprincipe. In het wetsartikel 8.2.1b staat een formulering 'indien essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven ontbreken, stelt de geneesheer-directeur het college van B&W ... op de hoogte van de beëindiging van de crisismaatregel...'. Deze formulering blijft multi-interpretabel. Verder moet nog vooraf toestemming gevraagd worden aan de patiënt voor contact tussen GGZ en gemeenten en dat belemmert adequate samenwerking.

Onze aanbeveling is om al bij de start van de gedwongen opname gezamenlijk te beginnen met de voorbereiding op de terugkeer. Dan kunnen al tijdens de opname contacten zijn tussen een functionaris van de gemeente (WMO of sociaal wijkteam) en de patiënt. Ook kan aangesloten worden wat breed beschikbaar is in een gemeente aan 'sociale basis'. De nieuwe contactmomenten zoals bij beëindiging van een crisismaatregel maken meer mogelijk.

- *Burgemeester van herkomstgemeente informeren en gegevens delen bij afgifte crisismaatregel*

Als het besluit voor de afgifte van een crisismaatregel of een inbewaringstelling in een andere gemeente wordt genomen dan waar de cliënt staat ingeschreven, wordt de gemeente van herkomst hierover niet geïnformeerd. Dit gebeurt bijvoorbeeld als een cliënt naar een beoordelingskamer GGZ wordt vervoerd. Als de gemeente van herkomst een melding van dit besluit van afgifte ontvangt, kan de gemeente hierop anticiperen door tijdig de maatschappelijke zorg in te zetten. Hierdoor is het mogelijk om de terugkeer beter voor te bereiden, dit geldt voor zowel de cliënt, zijn naasten en de directe omgeving. Een wettelijke basis ontbreekt om een technische aanpassing in het informatiesysteem van Khonraad te doen om hiervoor NAW-gegevens van de patiënt beschikbaar te maken. Het is essentieel om gemakkelijk en veilig het afschrift te delen met de burgemeester van de herkomstgemeente en wij verzoeken hierover een bepaling in de wetten op te nemen.

- *Informeren en gegevens delen vooraf en tijdens de verkennende onderzoeken*

Voor het verkennend onderzoek onder beide wetten geldt dat het College behoefte heeft aan relevante informatie van de kant van de zorgverleners en van de politie, die kan helpen de achtergrond te verhelderen en het onderzoek naar de betrokkene over wie gemeld is op een zorgvuldige en veilige uit te voeren. Wij lezen hiervoor in de wetsvoorstellen nog onvoldoende duidelijke bepalingen.

Wij pleiten dus voor het optimaliseren van de cliëntreis, onder andere door versterking van het wederkerigheidsprincipe Wvvgz. Immers, de begeleiding van cliënten voorafgaand, tijdens en na een gedwongen opname is essentieel voor het belang van de cliënt, de naasten en de omgeving.

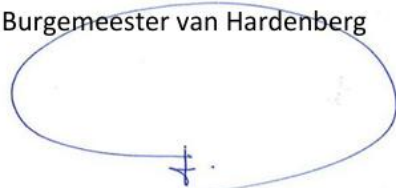
Wij hopen dat u gebruik maakt van onze uitnodiging om nader in gesprek te gaan.

Hoogachtend,
Namens het Regionaal Periodiek Overleg Overijssel,

Ron König
Burgemeester van Deventer

Maarten Offinga
Burgemeester van Hardenberg

Jan Pierik
Burgemeester van Borne

Eugene van Mierlo
Wethouder gemeente Almelo